

Högermannen Gud

Bara kristendomen kan bekämpa kommunismen, ge ett hållbart ideologiskt alternativ till denna materialistiska åskådning, skriver Svenska Dagbladet på midsommarafton med stöd av två norska uttalanden. Ty det är inte levnadsstandarden det gäller, utan idéerna, "de yttersta tingen". Under världskriget såg det ett slag bra ut på den punkten, fortsätter tidningen, men sedan har det gått desto sämre. "Brodde från de nya frökorna, som världsrörkan kunde ha sätt i själarna, förkvävdes av den reformskörd som den nya socialdemokratiska regeringen 1945 såg mogna på sina omsorgsfullt odlade fält" (gläds ett ögonblick åt den stilblomman!). De krasst materiella spörsmålen har "dominerat svensk politik... ofrånkomligt, som orsak eller verkan, beledsagat av en tilltagande sekularisering". Levnadsstandarden (många tror att det heter levnadsstandard, anmärker tidningen spirituell!) får inte göras till Gud; vi bör i stället tänka på "de ovärldsliga nådegåvornas omistlighet".

Tidningen glömmor dock inte alldeles vad som hör jordelivet till. Den understryker — efter några ord om att man inte bör vara ledsen över arbetarnas högre löner — med skärpa att den föraktade levnadsstandarden är viktig i vissa sammanhang. De samfundsskikt "vilka som sparare och husägare... sett sitt kapital krympa och fått sin forna livsföring likviderad" känner med rätta "stigande olust och bitterhet mot den rådande regimen". Tro alltså inte, det är den enkla meningen, att talet om "de yttersta tingens" avgörande betydelse gäller "sparare och husägare"; nej, de behöver både sin gamla levnadsstandard och de omistliga "nådegåvorna".

Det måste väl också vara denna grupp som åsyftas då tidningen framför sin strålände bevisning för att människorna inte blivit lyckligare genom att levnadsstandarden genomsnittligt höjts. "Näppeligen (heter det) — ty hur kan man eljest förklara att 60.000 personer strömmade upp till Skansen för att höra väckelsepredikanten Billy Graham?" Det var en allvarlig församling, "som säkert hoppades att varsna något botemedel mot den värkande

tomheten i sitt inre". Här har vi "husägarna och spararna", säger sig läsaren, de bittra och olustiga, de förtrampade, som måste ersätta räntorna med Billy Graham.

Kanske menas det så, kanske inte. I fråga om naiviteter och motsägelser är artikeln sådan att enskilda formuleringar inte bör pressas för hårt. Det är väl nästan otroligt att tidningen verkligen menar att längtan efter "de yttersta tingen" skulle kvävas av förbättrade levnadsvillkor — ehuru de enskilda satserna så måste uppfattas. I så fall borde man ju arbeta för försämringar och vara glad över att "husägare och sparare... sett sitt kapital krympa", men man uttrycker rent av sin ledsnad över detta förhållande. Om man på fullt allvar anser att levnadsstandarden inte har någon större betydelse för människorna i jämförelse med vad som ovanefter är — ja, då kan man väl ta det hela med lugn och lägga ned den propagandistiska rörelsen.

Att betrakta Gud som hö-

gers säkraste tillflykt, det är en gammal tendens, ståtligt illustrerad av satsen från alla ryktbara reaktionärer i modern tid. De fattiga behöver Gud för att stå ut och framför allt för att med välvilja och fördragssamhet se på de bättre lottade; de fattiga har sin utopi i himmelen, medan de rika får avnjuta jordelivet, detta tvivelaktiga och tillfälliga spektakel. Så har man resonerat, ibland alldeles uppriktigt, ibland fräckt och cyniskt. Men den nu framförda varianten av den gamla tankegången präglas av en kärnfull enfald, som inte är alldeles vanlig. Levnadsstandarden har höjts — därmed har Gud trollats bort för människorna — nu bör vi tänka på Gud, så tänker vi inte så mycket på levnadsstandarden. Men dock får vi inte glömma "sparare och husägare", som fått det svårt. Sällan ser man Gud och Mammon på det sättet presenteras, som kolleger, stödande och hjälpande varandra. Låt oss strida mot inflation, höga skatter och andra onda ting, men låt oss inte göra det i Guds namn, allra minst den Gud som påstås ha uppmuntrat de rika att sälja allt för att ge åt de fattiga — en detalj i förkunnelsen som både Billy Graham och Svenska Dagbladet glömmor bort.

27/6
**Lytton Strachey
på svenska**

De små essäer som Lytton Strachey samlade i "Portraits in Miniature" har — med ett undantag — översatts till svenska (*Miniatyrrporträtt*, Tiden, 4:85). De är, såsom det mesta Strachey skrivit, charmfulla i sin ironi, även om ihärdigheten i den ironiska stilen ibland blir tröttsam. Med de större essäerna i "Eminent Victorians" kan dessa skisser inte mäta sig. Översättningen är inte förstklassig, "Worked away for a month or two" blir "lät det gå undan någon månad eller så", drottning Elisabeth såg "upprörd ut i ansiktet" (looked with discomposure in her visage) och påstår att "den där mannen överflyglar mig" (is above me), för att ta några exempel från den första uppsatsen. Om det precist precisa i Strachey's stil får man blott i några lyckade avsnitt en god föreställning.

H. T.—n